

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl ve veřejném zasedání konaném dne 18.12.2014 v senátě složeném z předsedy JUDr. Eduarda Wipplinger a soudkyň JUDr. Alice Bártové a JUDr. Libuše Chudíkové, *t a k t o* :

I. K odvolání obžalovaného J. P. se podle § 258 odst.1 písm. b), e), f) trestního řádu **zrušuje** rozsudek Okresního soudu v Domažlicích ze dne 24.9.2014 sp.zn. 2T 102/2014 a podle § 259 odst. 3 písm. a), b) trestního řádu **se znovu rozhoduje** tak, že obžalovaný

J. P.,

nar. XXXXX v XXXXX, trvale bytem XXXXX, adresa pro doručování XXXXX,

j e v i n e n , ž e

dne 21. 6. 2014 kolem 18:55 hodin před obcí Kdyně, okres Domažlice, jako řidič osobního motorového vozidla zn. Škoda Octavia, RZ 4P1 4903, jedoucího ve směru od Domažlic po silnici I. třídy č. 22, v km 14,13, před křižovatkou se silnicí III. třídy č. 0223, v blízkosti benzínové čerpací stanice ÖMV, se nevěnoval plně řízení vozidla a nesledoval situaci v provozu na pozemní komunikaci, kdy vozidlo řídil po předchozím požití alkoholických nápojů a v době jízdy a nehody měl v krvi nejméně 2,35 g/kg alkoholu a nebyl při tomto ovlivnění alkoholem schopen bezpečně a spolehlivě řídit motorové vozidlo, a před projetím křižovatky nereagoval na cyklisty jedoucí ve směru jeho jízdy v levém odbočovacím jízdním pruhu, kdy přední částí svého vozidla narazil do zadních částí jízdních kol cyklistů A. Č., nar. XXXXX, jedoucího na jízdním kole zn. Favorit a V. Č., nar. XXXXX, jedoucí na jízdním

kole zn. Author Integra, když v důsledku této dopravní nehody utrpěl cyklista A. Č. mnohočetná závažná poranění a to mozoklebeční poranění, krevní výron v měkkých pokrývkách lebečních ve spánkové a temenní krajině vpravo na temeni vlevo, překrvení měkkých obalů mozku na horní ploše čelního laloku vpravo a spánkových laloků, zlomení hrudní kosti, sériové zlomení žeber vpravo a blokové zlomení žeber vlevo, víceložiskové pohmoždění plic a poúrazovou rozedmu pravé plíce, částečné rozhmoždění sleziny, povrchní trhliny pravého laloku jater, zlomení horní pažní kosti vpravo, oděrky na obličeji, oděrky a krevní výrony na končetinách, šíji a zadní plochy trupu, kterým na místě podlehl, když jako bezprostřední příčina smrti bylo zjištěno přehmoždění mozkového kmene při rozlámání spodiny lebeční, kdy dominantním poraněním bylo tupé poranění hlavy a dále utrpěla cyklistka V. Č. mnohočetná závažná poranění a to roztržení vazivového spojení mezi spodinou lební a krční páteří s následným poraněním horní části krční míchy, roztržení plic a rozsáhlé pohmoždění zadních partií plic, zakrvácení do pohrudničních dutin, vlasovou puklinu v kostech lebky v oblasti pravé střeny a zadní jámy lební a v pravé kosti temenní, četné podlitiny a oděrky především na zadní ploše těla, kterým na místě podlehla, když jako bezprostřední příčina smrti bylo zjištěno roztržení vazivového spojení mezi spodinou lební a krční páteří s následným poraněním horního úseku krční míchy, čímž obžalovaný jako řidič osobního motorového vozidla porušil ustanovení § 5 odst. 1 písm. b) zákona č. 361/2000 Sb. o provozu na pozemních komunikacích a dále ustanovení § 5 odst. 2 písm. b) téhož zákona,

t e d y

- jinému z nedbalosti způsobil smrt proto, že porušil důležitou povinnost, uloženou mu podle zákona,
- vykonával ve stavu vylučujícím způsobilost, který si přivodil vlivem návykové látky jinou činnost, při které by mohl ohrozit život nebo zdraví lidí nebo způsobit značnou škodu na majetku a tímto činem způsobil dopravní nehodu,

č í m ž s p á c h a l

- přečin usmrcení z nedbalosti podle § 143 odst. 1, odst. 2 trestního zákoníku,
- přečin ohrožení pod vlivem návykové látky podle § 274 odst. 1, odst. 2 písm. a) tr. zákoníku

a o d s u z u j e s e

podle § 143 odst. 2 tr. zákoníku za použití § 43 odst. 1 tr. zákoníku k úhrnnému trestu odnětí svobody v trvání **pěti (5) let nepodmíněně**.

Podle § 56 odst. 3 tr. zákoníku se pro výkon trestu zařazuje do **věznice s dozorem**.

Podle § 73 odst. 1 tr. zákoníku se obžalovanému ukládá **trest zákazu činnosti** spočívající v zákazu řízení motorových vozidel na dobu **osmi (8) let**.

Podle § 228 odst. 1 tr. řádu se obžalovanému ukládá povinnost uhradit poškozeným způsobenou škodu, a to:

- Všeobecné zdravotní pojišťovně České republiky, Regionální pobočka Plzeň, pobočka pro Jihočeský, Karlovarský a Plzeňský kraj, Sady 5. května 59, 306 30 Plzeň, ve výši 6.028,- Kč,
- S. Č., nar. XXXXX, bytem XXXXX, ve výši 2.000.000,- Kč,
- T. V., nar. XXXXX, bytem XXXXX, ve výši 1.000.000,- Kč.

Podle § 229 odst. 2 tr. řádu se poškozené S. Č. a T. V. odkazují se zbytkem uplatněného nároku na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních.

II. Odvolání poškozených S. Č. a T. V. zastoupených zmocněncem JUDr. XXXXX, AK XXXXX, se jako nedůvodná podle § 256 trestního řádu **zamítají.**

O d ů v o d n ě n í

Napadeným rozsudkem byl obžalovaný J.P. uznán vinným, že dne 21. 6. 2014 kolem 18:55 hodin před obcí Kdyně, okres Domažlice, jako řidič osobního motorového vozidla zn. Škoda Octavia, RZ 4P1 4903, které nemělo platnou známku o provedené technické kontrole, jedoucího ve směru od Domažlic po silnici I. třídy č. 22, v km 14,13, před křižovatkou se silnicí III. třídy č. 0223, v blízkosti benzínové čerpací stanice ÖMV, nepřizpůsobil rychlost jízdy, která činila na počátku nehodového děje nejméně 73 km/h, zejména svým schopnostem, kdy vozidlo řídil po předchozím požití alkoholických nápojů a v době jízdy a nehody měl v krvi nejméně 2,35 g/kg alkoholu a nebyl při tomto ovlivnění alkoholem schopen bezpečně a spolehlivě řídit motorové vozidlo, a před projetím křižovatky nereagoval na cyklisty jedoucí ve směru jeho jízdy v levém odbočovacím jízdním pruhu, kdy přední částí svého vozidla narazil do zadních částí jízdních kol cyklistů A. Č., nar. XXXXX, jedoucího na jízdním kole zn. Favorit a V. Č., nar. XXXXX, jedoucí na jízdním kole zn. Author Integra, když v důsledku této dopravní nehody utrpěl cyklista A. Č., mnohočetná závažná poranění a to mozolebeční poranění, krevní výron v měkkých pokrývkách lebečních ve spánkové a temenní krajině vpravo na temeni vlevo, překrvení měkkých obalů mozku na horní ploše čelního laloku vpravo a spánkových laloků, zlomení hrudní kosti, sériové zlomení žeber vpravo a blokové zlomení žeber vlevo, víceložiskové pohmoždění plic a poúrazovou rozedmu pravé plice, částečné rozmoždění sleziny, povrchní trhliny pravého laloku jater, zlomení horní pažní kosti vpravo, oděrky na obličeji, oděrky a krevní výrony na končetinách, šíjí a zadní plochy trupu, kterým na místě podlehl, když jako bezprostřední příčina smrti bylo zjištěno přehmoždění mozkového kmene při rozlámání spodiny lebeční, kdy dominantním poraněním bylo tupé poranění hlavy a dále utrpěla cyklistka V. Č., mnohočetná závažná poranění a to roztržení vazivového spojení mezi spodinou lební a krční páteří s následným poraněním horní části krční míchy, roztržení plic a rozsáhlé pohmoždění zadních partií plic, zakrvácení do pohrudničních dutin, vlasovou puklinu v kostech lebky v oblasti pravé stěny a zadní jámy lební a v pravé kosti temenní, četné podlitiny a oděrky především na zadní ploše těla, kterým na místě podlehla, když jako bezprostřední příčina smrti bylo zjištěno roztržení vazivového spojení mezi spodinou lební a krční páteří s následným poraněním horního úseku krční míchy, když obžalovaný J.P., jako řidič osobního motorového vozidla porušil ustanovení § 5 odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb. o provozu na pozemních komunikacích, kde je uvedeno, že řidič je povinen užít vozidlo, které splňuje technické podmínky stanovené zvláštním právním předpisem, dále ustanovení § 5 odst. 2 písm. b) zákona č. 361/2000 Sb. o provozu na pozemních komunikacích, kde je uvedeno zejména, že řidič nesmí řídit vozidlo bezprostředně po požití alkoholického nápoje nebo v takové době po požití alkoholického

nápoje, kdy by mohl být ještě pod jejich vlivem a dále ustanovení § 18 odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb. o provozu na pozemních komunikacích, kde je uvedeno zejména, že rychlost jízdy musí řidič přizpůsobit zejména svým schopnostem, vlastnostem vozidla, a jiným okolnostem, které je možno předvídat a smí jet jen takovou rychlostí, aby byl schopen zastavit vozidlo na vzdálenost, na kterou má rozhled.

Jednání obžalovaného bylo kvalifikováno jako přečin usmrcení z nedbalosti podle § 143 odst. 1, odst. 2 trestního zákoníku a přečin ohrožení pod vlivem návykové látky podle § 274 odst. 1, odst. 2 písm. a) tr. zákoníku a byl za ně odsouzen podle § 143 odst. 2 tr. zákoníku za použití § 43 odst. 1 tr. zákoníku k úhrnnému trestu odnětí svobody v trvání šesti let, pro jehož výkon byl podle § 56 odst. 1 písm. b), odst. 3 tr. zákoníku zařazen do věznice s dozorem. Podle § 73 odst. 1 tr. zákoníku byl obžalovanému uložen trest zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel na dobu deseti let. Podle § 228 odst. 1 tr. řádu byla obžalovanému uložena povinnost uhradit poškozeným způsobenou škodu, a to:

- Všeobecné zdravotní pojišťovně České republiky, Regionální pobočka Plzeň, pobočka pro Jihočeský, Karlovarský a Plzeňský kraj, Sady 5. května 59, Plzeň, ve výši 6.028,- Kč,
- S. Č., nar. XXXXX, bytem XXXXX, ve výši 3.000.000, Kč, když podle § 229 odst. 2 tr. řádu byla poškozená odkázána se zbytkem nároku na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních,
- T. V., nar. XXXXX, bytem XXXXX, ve výši 2.000.000,- Kč, když podle § 229 odst. 2 tr. řádu byla poškozená odkázána se zbytkem nároku na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních.

Proti tomuto rozsudku podal odvolání jak obžalovaný, tak i poškozené S. Č. a T. V.. Obžalovaný J. P. své odvolání zaměřil do výroku o trestu a do výroku o povinnosti uhradit poškozeným způsobenou škodu. Má za to, že soud při rozhodování o těchto výrocích nevzal v úvahu některé zákonné okolnosti, skutečnosti a podmínky, zejména okolnosti skutku, osobu obžalovaného, jeho postoj k trestnímu řízení i k tomu, co skutku předcházelo, a vycházel z neúplných skutkových zjištění, provedl neúplné dokazování a rozhodl zejména o nepřiměřeně vysokém trestu. K samotné osobě obžalovaného soud zjistil, že nebyl dosud soudně trestán, z místa bydliště nebyly k jeho osobě vzneseny žádné připomínky, v evidenční kartě řidiče má uvedeny čtyři záznamy od roku 2007 do roku 2014 a poslední dva záznamy se týkají porušení maximální rychlosti v obci. Neshledal však žádnou z polehčujících okolností ve smyslu § 41 trestního zákoníku. Soud připouští, že obžalovaný opakovaně vyjádřil lítost nad vznikem dopravní nehody a uvádí dále, že dosud poškozeným nenabídl žádnou konkrétní pomoc a omezil se toliko na omluvu a na hlášení dopravní nehody příslušné pojišťovně. Soud naopak jako přitěžující okolnost hodnotil skutečnost, že obžalovaný spáchal více trestných činů. Cituje pak příslušné části odůvodnění rozsudku, které se k těmto závěrům vztahují.

Výrok o náhradě škody v adhezním řízení odůvodnil soud tím, že se všichni poškození včas a řádně připojili s nároky na náhradu škody, poukázal na ustanovení § 2910 občanského zákoníku, podle kterého při usmrcení nebo zvláště závažném ublížení na zdraví odčiní škůdce duševní útrapy manželů, rodičů, dětí nebo jiné osobě blízké peněžitou náhradou vyvažující plně jejich utrpení. Nelze-li výši náhrady takto určit, stanoví se podle zásad slušnosti. Soud v rámci určování peněžitě náhrady při usmrcení ve smyslu předmětného ustanovení vycházel ze zásady slušnosti, neboť neměl k dispozici žádná konkrétní čísla, která by umožňovala přesněji vyčíslit rozsah škody. Soud dospěl k závěru, že je namístě rozhodnout a určit minimální výši peněžitě náhrady vyvažující utrpení poškozených. Soud měl tedy za to, že částka 3.000.000,- Kč ve vztahu k poškozené S. Č. a částka 2.000.000,- Kč poškozené T. V.

jsou částky, které by poškozeným měly vyvážit dosud vzniklé duševní útrapy. Obhajoby vytýká výroku o náhradě škody, že tento výrok není řádně a přezkoumatelně odůvodněn. Není seznatelné, jak soud dospěl k závěru prezentovanému v odůvodnění výroku, že právě uvedené částky ve vztahu k jednotlivým poškozeným jsou částky, které by jim měly vyvážit dosud vzniklé duševní útrapy s tím, že poškozené by měly být materiálně zabezpečeny tak, aby nemusely řešit případné finanční potíže. Obhajoba namítá, že smyslem rozhodování o povinnosti obžalovaného nahradit způsobenou škodu trestným činem nebo v jeho souvislosti je nahradit způsobenou škodu nebo nemateriální újmu, nikoliv docílit toho, aby poškozené byly materiálně zabezpečeny tak, aby nemusely řešit případné finanční potíže. Mezi náhradou způsobené škody a zabezpečením poškozených pro budoucnost je kvalitativní i významový rozdíl, který není pokryt úmyslem zákonodárce a navíc obvykle ani možnostmi a schopnostmi povinného. Rozhodnutí soudu se navíc vymyká dosavadní judikatuře jak trestních, tak zejména civilních soudů týkajících se právě náhrad škod pozůstalým. Soud v rámci adhezního řízení suploval civilní řízení, ve kterém přitom musí být řádně prokazováno, jaká újma vznikla ve smyslu možného vyjádření v penězích.

Obhajoba je toho názoru, že prvoinstanční soud ve výroku o trestu porušil zákon a nezohlednil řádně ve smyslu ustanovení § 41 trestního zákoníku polehčující okolnosti, když měl dle názoru obhajoby přihlídnout zejména k tomu, že obžalovaný spáchal trestný čin pod vlivem tíživých osobních nebo rodinných poměrů, které si sám nezpůsobil. Příčinil se o odstranění škodlivých následků trestného činu nebo dobrovolně nahradil způsobenou škodu, svůj trestný čin sám oznámil úřadům, napomáhal při objasňování své trestné činnosti nebo významně přispěl k objasnění trestného činu spáchaného jiným. Trestného činu upřímně litoval nebo vedl před spácháním trestného činu řádný život (§ 41 písm. e), j), k), l), n), o) trestního zákoníku). K tomu zdůrazňuje, že obžalovaný v době, kdy ke skutku došlo, byl ve stavu po rozvodu manželství, který nesl velmi těžce. Trvale pečoval a pečuje o svou nemocnou matku M.P., nar. XXXXX, která z důvodů dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebuje každodenní pomoc a dohled, obstarává tedy péči o matku i chod její domácnosti a starost o to, aby vše zvládl nejen časově, ale i organizačně v kombinaci se stresem z proběhlého rozvodu byla psychickou zátěží obžalovaného. Obžalovaný všechny tyto problémy nezvládl a požil návykovou látku, v důsledku níž následně došlo k jeho ovlivnění. Příčinil se o odstranění škodlivých následků tím, že škodu řádně nahlásil pojišťovně a poskytl jí součinnost. Nepřenesl tak svou zodpovědnost na někoho jiného, neboť i když pojišťovna za něj bude plnit, bude nakonec po něm plnění požadovat. Poškozeným se omluvil a projevil vůči nim lítost nad skutkem. Napomáhal při objasňování své trestné činnosti, když zůstal na místě činu, ke svému jednání sedoznal a spolupracoval při vyšetřování. Trestného činu upřímně litoval a lituje, lítost vyjádřil jak při vyšetřování, tak i před soudem, po činu musel opakovaně navštívit psychiatra, neboť se s následky svého činu nemohl vyrovnat a dosud se s nimi nevyrovnal. Před spácháním trestného činu vedl řádný život, nikdy nebyl odsouzen pro trestný čin, řádně a pravidelně pracuje, má tři děti, dvě dcery jsou již zletilé, nezletilý syn je v péči jeho matky a obžalovaný se aktivně podílí na péči o něj. Má obhajoba proto za to, že prvoinstanční soud měl při rozhodování o druhu a výši trestu přihlídnout k polehčujícím okolnostem uvedeným v ustanovení § 41 písm. e), j), k), l), n), o) trestního zákoníku. Navrhl proto, aby odvolací soud rozsudek v napadených výrociích zrušil a sám rozhodl tak, že obžalovanému zmírní uložený trest a sníží rozsah náhrady škody přiznané v rámci adhezního řízení nebo po zrušení rozsudku v napadených výrociích věc vrátí k novému projednání a rozhodnutí.

Rovněž poškozené S. Č. a T. V. namítly nesprávné právní závěry soudu ve výroku o náhradě škody. Soud prvního stupně odůvodnil výrok o náhradě škody s odkazem na ustanovení § 2959 nového občanského zákoníku. Postupoval tedy v intencích návrhu poškozených, sporné je však to, že soud prvního stupně v návaznosti na toto ustanovení zákona uvedl, že „neměl k dispozici žádná konkrétní čísla, která by umožňovala přesněji vyčíslit rozsah škody a že by bylo nutno provádět další dokazování tak, aby bylo zjištěno, jakým způsobem se smrt poškozených u poškozené materiálně projevila“. Tyto úvahy nejsou správné. Je třeba vycházet z toho, že poškozené neuplatnily nárok na náhradu materiální škody, ale nárok na odčinění duševních útrap, které vznikly v souvislosti se ztrátou dvou blízkých osob. Jak konkrétně se ztráta blízkých projevila v životě poškozených, popsaly obě poškozené podrobně v prohlášení učiněném podle § 43 odst. 4 trestního řádu. Konstatují, že současná právní úprava představuje výrazný posun v pojetí a chápání nemateriální újmy spočívající v duševních útrapách osob blízkých. Soud na jedné straně výstižně uvádí, že žádná finanční částka nemůže poškozeným odčinit vzniklé duševní útrapy, které byly zapříčiněny ztrátou nejbližších osob, na straně druhé však uplatněný nárok výrazně redukoval s odůvodněním, že rozhodl o minimální výši odškodnění. Poškozené se domnívají, že neexistuje žádný zákonný důvod, aby soud rozhodoval o nároku minimálním. Pokud vzal za prokázané, že nárok na náhradu škody je důvodný, pak měl rozhodnout s definitivní platností o nároku jako takovém, nikoliv stanovit částku, která podle jeho názoru vyjadřuje minimální výši a ve zbytku odkázat na řízení občanskoprávní. Za situace, kdy obě poškozené uplatnily nárok podle § 2959 NOZ, je zřejmé, že žádné důvody pro doplnění dokazování nejsou. Poškozené se domnívají, že nárok, tak jak jej uplatnily, je zcela v intencích § 2959 NOZ a nejedná se o nárok nepřiměřený. Obě tedy navrhly, aby napadený rozsudek soudu prvního stupně ze dne 24.9.2014 byl ve výroku o náhradě škody zrušen a bylo rozhodnuto tak, že se obžalovanému ukládá povinnost uhradit každé z poškozených způsobenou škodu, každé tedy ve výši 20.000.000,- Kč.

Krajský soud v Plzni z podnětu podaných odvolání přezkoumal podle § 254 odst.1 trestního řádu zákonnost a odůvodněnost všech výroků rozsudku, proti nimž směřovala podaná odvolání, i správnost postupu řízení, které rozsudku předcházelo, a to z hlediska vytýkaných vad. Dospěl přitom k následujícím závěrům.

Ačkoliv podaná odvolání nesměřovala do výroku o vině, dospěl krajský soud k závěru, že k tomu, aby mohl ve věci spravedlivě rozhodnout o trestu a náhradě škody, je třeba znovu rozhodnout i o vině obžalovaného, tedy výrok o vině změnit a upřesnit. Odvolací soud opětovně vyslechl znalce z oboru dopravy Ing. K., jehož znalecký posudek byl jedním z hlavních důkazů v této trestní věci, a to ke zjištění průběhu této dopravní nehody. Okresní soud totiž chybně formuloval skutkovou větu v té části, že auto řízené obžalovaným nemělo platnou technickou kontrolu, tedy nemělo platnou známku o provedené technické kontrole. Tato skutečnost však neměla žádnou příčinnou souvislost s dopravní nehodou. Nebyla zjištěna jakákoliv technická příčina dopravní nehody, a proto po výslechu znalce z oboru dopravy odvolací soud tuto část ze skutkové věty vypustil. S ohledem na závěry uvedeného znalce byla vypuštěna ze skutkové věty i ta část, že obžalovaný „nepřizpůsobil rychlost jízdy, která činila na počátku nehodového děje nejméně 73 km/h, zejména svým schopnostem“. Toto je rovněž vadný závěr okresního soudu. Ten měl možná na mysli, že obžalovaný nepřizpůsobil rychlost jízdy množství požitého alkoholu, zákon však rozhodně nepočítá s tím, že by mohl někdo řídit vozidlo pod vlivem různě vysoké hladiny alkoholu a nelze to zohledňovat při stanovení přiměřené rychlosti ve smyslu § 18 odst.1 zákona č. 361/2000 Sb. Znalec při veřejném zasedání opětovně potvrdil, že bezpečná rychlost pro projetí úsekem dopravní nehody byla

mnohem vyšší, než je rychlost v tom místě povolená, tedy 90 km/h. Z hlediska příčin dopravní nehody tedy rychlost, která byla vypočtena znalcem, neměla žádný význam pro vznik dopravní nehody, a proto i tato část byla ze skutkové věty vypuštěna. Naopak krajský soud ve skutkové větě uvedl, že kromě ovlivnění obžalovaného alkoholem bylo další rozhodující příčinou jeho nevěnování se řízení a nesledování situace v provozu na pozemní komunikaci. To rovněž vyplynulo i již citovaného znaleckého posudku. Tato část byla tedy do skutkové věty vložena místo nepřiměřené rychlosti. Další část výroku o vině, zejména ohledně rozsahu zranění poškozených, zůstala nezměněna. V návaznosti na to tedy muselo být vypuštěno konstatování, že obžalovaný porušil ustanovení § 5 odst.1 zákona č. 361/2000 Sb. o provozu na pozemních komunikacích, neboť technický stav vozidla neměl souvislost s dopravní nehodou, bylo ponecháno porušení ustanovení § 5 odst. 2 písm. b) citovaného zákona, tedy řízení po požití alkoholických nápojů, bylo doplněno i porušení ustanovení § 5 odst.1 písm. b) citovaného zákona, tedy nevěnování se řízení a nesledování situace v silničním provozu. Konečně bylo vynecháno i porušení ustanovení § 18 odst.1 citovaného zákona, neboť rychlost jízdy nebyla příčinou dopravní nehody. Z těchto závěrů tedy vyplývá, že obžalovaný porušil dvě důležité povinnosti, neboť řídil motorové vozidlo pod výrazným vlivem alkoholu a nevěnoval se řízení a nesledoval situaci v silničním provozu.

Změny, které byly provedeny ve skutkové větě, neměly žádný vliv na právní kvalifikaci. Obžalovaný byl tedy shledán vinným z porušení dvou důležitých povinností uložených mu zákonem o provozu na pozemních komunikacích, čímž naplnil skutkovou podstatu přečinu usmrcení z nedbalosti podle § 143 odst.1, 2 trestního zákoníku. Stejně tak nezměněna zůstala i právní kvalifikace druhého přečinu, a to ohrožení pod vlivem návykové látky podle § 274 odst.1, odst.2 písm.a) trestního zákoníku, která byla i v napadeném rozsudku řádně zdůvodněna.

Okresní soud uložil obžalovanému tresty na samé horní hranici zákonné trestní sazby. Při ohrožení trestem odnětí svobody od jednoho roku do šesti let uložil tedy trest ve výměře šesti let a trest zákazu činnosti, který lze uložit od jednoho do deseti let, uložil v trvání deseti roků. Krajský soud chápe, že šlo o velmi tragickou dopravní nehodu, došlo k usmrcení dvou osob a dopravní nehodu způsobil výlučně obžalovaný svým nezodpovědným jednáním a poškození na dopravní nehodě nenesli sebemenší vinu. To je jedno z důležitých hledisek při ukládání trestu. Na druhou stranu je nutno vidět i obžalovaného, který je osobou netrestanou, je ve všech směrech pozitivně hodnocen a má vyživovací povinnost k jednomu nezletilému dítěti. Za této situace má odvolací soud za to, že není nutné již při prvním porušení zákona ukládat maximální trest odnětí svobody. Byť jsou následky tragické a stěží si lze představit horší situaci, přesto má odvolací soud za to, vzhledem k osobě obžalovaného, že postačí působit kratším trestem, než maximálním. Proto byl trest odnětí svobody snížen na dobu pěti let, tedy rok pod horní hranici, který považuje odvolací soud za trest dostatečný. Pro výkon tohoto trestu byl obžalovaný za použití moderačního ustanovení § 56 odst. 3 trestního zákoníku zařazen do věznice s dozorem, tedy do stejného typu věznice, do kterého byl zařazen i okresním soudem. Nebylo možné tedy akceptovat polehčující okolnosti dle § 41 písm.e), j), k) trestního zákoníku, na které poukazovala obhajoba, neboť rozhodně nešlo na straně obžalovaného o „tíživé osobní poměry“, tento se ani nijak nepříčinil o odstranění škodlivých následků, pouze oznámil nehodu pojišťovně, což je zákonná povinnost. Také oznámení činu „úřadům“ nemůže polehčovat, neboť orgány Policie ČR se na místo nehody dostavily i bez přičinění obžalovaného.

Pokud jde o trest zákazu činnosti, i zde došlo k určitému snížení jeho výměry. Tento trest byl rovněž okresním soudem uložen v maximální výměře deseti let. Odvolací soud má za to, že i když má obžalovaný v evidenční kartě řidiče čtyři záznamy, pouze dva jsou pro závažnější přestupky, tedy překročení maximální povolené rychlosti. Motorová vozidla přitom řídí obžalovaný již od roku 1987. Tyto záznamy, z nichž dva jsou z roku 2007, nesvědčí o tom, že by jako řidič pravidelně či závažně porušoval pravidla silničního provozu. Maximální trest se proto jevil jako nepřiměřeně přísný. Obžalovaný bude navíc vykonávat i relativně dlouhý nepodmíněný trest odnětí svobody, během jehož výkonu trest zákazu činnosti neběží. Proto odvolací soud uložil tento trest zákazu činnosti jako osmiletý, když tento trest v trvání dvou let pod horní hranicí považuje za dostatečný.

Nejsložitější pak bylo rozhodnutí o náhradě škody. Nejprve byl pouze zopakován výrok o náhradě škody ve vztahu ke Všeobecné zdravotní pojišťovně ČR, která se připojila s nárokem na náhradu škody ve výši 6.028,- Kč a tato částka jí byla přiznána již okresním soudem. Složitější byla ovšem situace ohledně nároku na náhradu škody, který uplatnily obě poškozené pozůstalé. Poškozené při nároku na náhradu škody vycházely z Metodiky Nejvyššího soudu k náhradě nemajetkové újmy na zdraví (bolest a ztížení společenského uplatnění dle § 2958 o.z.), ze které vyplývá, že by v podstatě hodnota lidského života měla být okolo deseti milionů korun. Nejvyšší soud zároveň v metodice i naznačuje, že u osob starších by se hodnota měla snižovat, u osob mladších zase zvyšovat. Tato částka je hlediskem, ke kterému došel Nejvyšší soud, praxe jednotlivých soudů, které se problematikou zabývají, však není jednotná. Sám Nejvyšší soud uvádí, že bude trvat řadu let, než bude postup sjednocen. Původně podle starého občanského zákoníku byla částka při úmrtí blízké osoby stanovena ve výši 240.000,- Kč a 175.000,- Kč. Podle této staré právní úpravy by poškozené pozůstalé paní S. Č. náležela částka 480.000,- Kč a poškozené pozůstalé T. V. celková částka 415.000,- Kč. To byly částky nízké a také proto byla přijata nová právní úprava, která je ovšem velmi obecná a záleží vždy na jednotlivých případech. Odvolací soud má za to, že je při zvažování výše nemajetkové újmy nutné vidět i druhé hledisko, a to osobu viníka. Je nutno zohlednit i situaci viníka, záleží tedy i na tom, jaké jsou jeho reálné možnosti, jeho příjmy a jeho vyživovací povinnosti. Obžalovaný má uváděný měsíční příjem kolem 36.000,- Kč a důležité je dle odvolacího soudu i to, že má dosud vyživovací povinnost k nezletilému synovi, která bude trvat ještě řadu let (narozen v roce 2001). Při určování výše náhrady škody je také důležité, jakým způsobem, jakou formou zavinění byla smrt poškozených osob způsobena. Způsobení smrti nedbalostním zaviněním jako v tomto případě samozřejmě představuje nižší míru zavinění než u úmyslného jednání, byť míra zavinění přečinu se smrtelnými následky byla vysoká především vzhledem k vysoké hladině alkoholu v krvi obžalovaného v době řízení.

Odvolací soud má za to, že s přihlédnutím k reálným možnostem obžalovaného a především i k vyživovací povinnosti k nezletilému dítěti, byla i škoda, kterou určil okresní soud, vysoká, a proto ji snížil. Bylo tedy rozhodnuto o povinnosti obžalovaného uhradit poškozené paní S. Č. na náhradě nemajetkové újmy částku 2.000.000,- Kč a poškozené paní T. V. částku 1.000.000,- Kč. Rozdíl je dán tím, že při dopravní nehodě zaviněné obžalovaným poškozená Čejková ztratila manžela a jedinou dceru, poškozená T. V. pak ztratila otce a nevlastní sestru. Se zbytkem uplatněných nároků byly obě poškozené odkázány podle § 229 odst. 2 trestního řádu na řízení ve věcech občanskoprávních, neboť bližší rozhodování o peněžitém zadostiučinění za zásah do osobnostního práva na soukromí a rodinný život způsobený usmrcením osoby blízké by přesahovalo rámec dokazování v trestním řízení..

Odvolací soud tedy částečně vyhověl odvolání obžalovaného, nevyhověl však odvoláním poškozených S. Č. a T. V. a proto jejich odvolání byla zamítnuta podle § 256 trestního řádu.

Poučení: I. Proti tomuto rozhodnutí není přípustný další řádný opravný prostředek.

II. Proti tomuto rozhodnutí může podat dovolání nejvyšší státní zástupce na návrh krajského nebo vrchního státního zástupce, anebo i bez takového návrhu pro nesprávnost kteréhokoliv výroku, a to ve prospěch i v neprospěch obžalovaného, jakož i obžalovaný pro nesprávnost výroku rozhodnutí soudu, který se ho bezprostředně dotýká. Obžalovaný tak může učinit pouze prostřednictvím obhájce. Podání obžalovaného, které by nebylo učiněno prostřednictvím obhájce, se nepovažuje za dovolání, byť by takto bylo označeno. Dovolání se podává u soudu, který rozhodl ve věci v prvním stupni, do dvou měsíců od doručení rozhodnutí, proti kterému dovolání směřuje. O dovolání rozhoduje Nejvyšší soud. V dovolání musí být vedle obecných náležitostí (§ 59 odst. 3 tr. řádu) podání uvedeno, proti kterému rozhodnutí směřuje, který výrok, v jakém rozsahu, i z jakých důvodů napadá a čeho se dovolatel domáhá, včetně konkrétního návrhu na rozhodnutí dovolacího soudu s odkazem na zákonné ustanovení § 265b odst. 1 písm. a) až l) tr. řádu, o které se dovolání opírá. Nejvyšší státní zástupce je povinen v dovolání uvést, zda je podává ve prospěch nebo v neprospěch obžalovaného. Rozsah, v němž je rozhodnutí dovoláním napadáno, a důvody dovolání lze měnit jen po dobu trvání lhůty k podání dovolání.

V Plzni dne 18.12.2014

JUDr. Eduard Wipplinger, v.r.
předseda senátu

Vypracovala: JUDr. Libuše Chudíková, v.r.

Za správnost vyhotovení:
Jana Poláková